

СЬОГОДЕННІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ТА СПОСОБИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

А.Д. Швець

*Науковий керівник: М.В. Гутник,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

Потреба в безпеці є базовою, основною потребою як окремої людини, так і держави та суспільства в цілому. Економічна безпека стала однією з найгостріших та найактуальніших проблем у наш час, зважаючи на нестабільну економічну і політичну ситуацію в Україні. Враховуючи те, що економічна безпека є частиною національної безпеки, її фундаментом і матеріальною основою, наявність загроз економічній безпеці обумовлює також пряму загрозу національній безпеці держави. Тому актуальність вивчення стану економічної безпеки безумовна: внаслідок негативного розвитку факторів політичного, економічного та соціального характеру, економічна безпека в Україні знаходиться на низькому рівні, що й спонукає активно досліджувати дану проблему.

Економічна безпека – стан економіки, при якому забезпечується високий і стійкий економічний ріст; ефективне задоволення економічних потреб; контроль держави за рухом і використанням національних ресурсів; захист економічних інтересів країни на національному і міжнародному рівнях[1]. Про загрози, які можуть чинити негативний вплив на економічну безпеку, свідчать показники економічної безпеки, які, в свою чергу, є якісними та кількісними показниками процесів, що відбуваються в різних сферах суспільного життя держави. Наприклад, найбільш яскравими індикаторами, що свідчать про зниження рівня економічної безпеки України, є зменшення ВВП, зниження рівня і якості життя громадян, збільшення безробіття, погіршення стану технічної бази суб'єктів господарювання, імпортна залежність, наявність значного внутрішнього і зовнішнього боргу. Варто згадати також фінансовий аспект, а саме стан фінансової системи країни. Сутність даної проблеми в

тому, що фінансова система за роки незалежності все ще не набула характеристик, які властиві ринковій економіці.

Причини виникнення і розвитку кризових ситуацій, що становлять загрозу для економічної безпеки України, були структуровані й описані багатьма українськими та світовими політологами, істориками та економістами [2]. Згрупувавши та пояснюючи їх, отримуємо наступне:

– дезорганізація і криміналізація економічної діяльності, а також доволі високий рівень корупції у порівнянні з європейськими країнами, уповільнюють розвиток і становлення фінансової системи України. Це позначається на зниженні рівня економічної безпеки, що впливає на відсутність задоволення економічних інтересів як окремих індивідів, суспільства та регіонів, так і всієї країни;

– у зв'язку з тим, що Україна імпортує велику кількість продукції та енергетичних ресурсів, підсилюється деградація національної промисловості та збільшує кількість безробітних. Таким чином, проблеми у ресурсному забезпеченні передують руйнуванню виробничо-технічного потенціалу країни і зниженню трудового потенціалу громадян. Імпортна залежність стосовно енергетичних ресурсів, як показує практика минулих років, час від часу призводить до появи зовнішніх боргів. Так зване «Газове питання», яке вже протягом тривалого часу залишається не вирішеним на політичному рівні, в момент свого загострення завдає удару економіці та економічній безпеці;

– нерівномірне податкове навантаження на суб'єкти господарювання обумовлює ухилення від сплати податків і витік капіталу за кордон. Нестача бюджетних коштів породжує ряд проблем фінансування, що в свою чергу запускає ланцюгову реакцію підриву сфер політичного, економічного та соціального життя суспільства.

– до внутрішніх організаційних проблем також слід віднести неадекватність нормативно-правової бази, невідповідність деяких нормативно – правових актів сучасним вимогам юридичної практики, що призводить до зниження управлінської та виконавчої дисципліни.

Аналізуючи проблеми, наведені вище, доречно запропонувати наступні механізми та заходи щодо запобігання загроз економічній безпеці країни.

1. Недопущення надмірної імпортозалежності економіки країни, при якій вона поступово втрачає свою незалежність.

2. Обмеження безробіття на тому рівні, що не викликає соціальних потрясінь.

3. Удосконалення антикорупційного законодавства та механізму боротьби з корупцією.

4. Забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної продукції, зокрема сільськогосподарської, авіабудування і автомобілебудування, щоб посилити положення національних товаровиробників на внутрішніх і світових ринках.

5. Удосконалення нормативно-правової бази в сфері економіки.

Таким чином, питання економічної безпеки в Україні потребує подальшого вивчення та вирішення.

Список використаних джерел

1. Вечканов Г.С. Економічна безпека: підручник для вишів / Г.С. Вечканов. – Київ : Знання, 2007. – 374 с.

2. Милюха Г.В. Актуальні питання економічної безпеки України / Г.В. Милюха, А.С. Чумакова. [Електронне джерело] – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/vkhnu/Ekon/851/09mgvbcu.pdf> (дата звернення 15.05.2018 р.).